

O C E N A

STANU ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOWODZIOWEGO POWIATU ŚREMSKIEGO

DYREKTOR
Arkadiusz Kozłowski

Śrem, październik 2021 rok

OCENA
dotycząca stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
na terenie powiatu śremskiego.

Rzeka Warta jest rzeką nizinną, lewostronnie obwałowaną od mostu kolejowego Rogusko-Solec po Śrem-Wójtostwo, a samo miasto Śrem chronione jest przed zalaniem tak zwanym obwałowaniem opaskowym prawostronnym o dł. łącznej 9,94 km administrowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Długość koryta rzeki Warty przepływającej przez powiat śremski na odcinku od mostu kolejowego Rogusko – Solec do m. Śrem, tj. w km 280 do 318, wynosi 38 km i cały ten odcinek jest chroniony przed podtopieniami wałami p. powodziowymi o długości łącznej 37,17 km. W związku z tym, że jest to rzeka nizinna dla służb przeciwpowodziowych jest rzeką „przewidywalną”, pozwalającą z wyprzedzeniem kilkudniowym przewidzieć stany oraz przepływy wody i w odpowiedni sposób do tych zagrożeń uruchomić ludzi i środki, celem organizowania ewentualnej akcji przeciwpowodziowej.

W związku z nizinnym charakterem rz. Warty wezbrania następują w stosunkowo wolnym tempie, ale i też opadanie trwa bardzo długo nawet 6-7 tygodni.

Na terenie powiatu śremskiego długość obwałowań objętych działalnością tut. Nadzoru Wodnego w Śremie wynosi 37,17 km z tego:

- na terenie gminy Śrem 16,26 km
- na terenie gminy Książ 20,910 km

Wały wzdłuż rzeki Warty zaliczane są do IV klasy, a Kanał Ulgi w Śremie zaliczany jest do klasy II budowli hydrotechnicznych. Objęte są stałą obserwacją oraz nadzorem eksploatacyjnym.

Wały przeciwpowodziowe na terenie powiatu śremskiego wybudowane zostały w okresie międzywojennym i powojennym w latach 50-tych i 70-tych.

Kilkudziesięcioletni okres eksploatacji bez wykonywania prac związanych z modernizacją spowodował w znacznym stopniu ich zdekapitalizowanie.

Na łączną długość administrowanych wałów wynoszącą 37,17 km do modernizacji zakwalifikowano wały wraz z budowlami na długości 22,302.

W latach 2000 - 2017 wykonano roboty modernizacyjne i utrzymaniowe na wałach przeciwpowodziowych rz. Warty na długości 17,302 km w odcinkach:

a) w latach 2000-2001 Łęzek- Zaborowo na długości 7,405 km;

b) w roku 2015:

- lewostronny wał Wójtostwo-Łęzek na długości 4,70 km;
- pompownię Śrem-Wójtostwo na Kanale Grzymisławskim w km 0+050 wału.

Pompownia Wójtostwo w okresach podwyższonych stanów wody w rzece Warcie powodujących zamknięcie kłapy zwrotnej, ma za zadanie przerzut przez wał przeciwpowodziowy z zawała wód pochodzących z zlewni kanału Pyszaca i jeziora Grzymisławskiego, a tym samym chroni grunty rolne oraz wieś Pyszacą przed podtopieniami.

- lewostronny wał rz. Warty w m. Śrem na dł.0,697 km;
- prawostronny wał rz. Warty w m. Śrem na długości 0,900 km.

c) w roku 2016 prawostronny wał rz. Warty na odcinku Śrem – Kawcze na długości 3,60 km;

Ponadto corocznie wykonywano:

- a) koszenie wałów na rzece Warcie na dł. 37,137 km;
- b) koszenie wałów przeciwpowodziowych na Kanale Ulgi w Śremie;

Dla całkowitego zaspokojenia potrzeb w zakresie zabezpieczenia wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu Śrem pozostaje ich modernizacja na odcinku Sroczewo – Solec na długości 5,00 km.

Z uwagi na narastające problemy związane z podtopieniami użytków rolnych Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 25.03.2020 r. wydał Decyzje nr WST.6401.25.2020.MT.1 w sprawie zezwolenia na wykonywanie czynności podlegającej zakazom w stosunku do bobra europejskiego na ciekach wodnych zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Bez zbędnego każdorazowego wydawania decyzji, w okresie od 01.03.-15.04 i od 01.08 – 31.10 każdego roku do 31.12.2022 r. Zdecydowanie skraca to czas występowania podtopień oraz zniszczeń w uprawach.

W 2020 roku na terenie powiatu śremskiego wykonano bieżące prace konserwacyjne w następującym zakresie:

1. Cieki Skarbu Państwa

Konserwacją objęto następujące cieki :

a) Kanał Szymanowo – Grzybno w km 0+000 – 22+500 na którym przeprowadzono:

- wykoszenie porostów ze skarp na całej szerokości skarp cieku (licząc szerokość kośną od stopy skarpy) ręcznie lub mechanicznie w km 0+000 – 2+650, 3+450-22+500 tj. 21,7 km, wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym,
- wykoszenie porostów z dna cieku ręcznie lub mechanicznie w km 0+000 – 2+650, 3+450-22+500 tj. (21,7 km), wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym
- oczyszczanie przepustu rurowego w km 2+750 Ø 1,0 m z namułu do głębokości ½ wysokości
- odcinkowe- ręczne ścinanie i karczowanie krzaków z obu skarp cieku w km 3+450-22+500
- usuwanie gałęzi i pni drzew zalegających miejscowo w dnie cieku w km 3+450-22+500

b) Kanał Ulgi w km 0+000-5+366 na którym przeprowadzono:

- wykoszenie z wygrabieniem skarp w km 0+000 – 5+366 o szerokości kośnej po 2,5 m (liczonej od stopy skarpy) z porostu gęstego twardego,
- wykoszenie z wygrabieniem skarp rowów spustowych (2 szt.) od przepustów wałowych do kinety 2x100 m o szerokości kośnej po 1,5 m (liczonej od stopy skarpy) z porostu gęstego twardego,
- wykoszenie z wygrabieniem płyty betonowej o powierzchni 220 x 10 m stanowiącej umocnienie dna wlotu do kanału,

- wykoszenie z wygrabieniem dna cieków przy szer. dna 2,5 m, w km 0+000 – 0+200, 0+500 – 4+600, 5+000 – 5+366 oraz dwóch rowów spustowych 2 x 100 m, z porostu gęstego twardego,
 - hakowanie dna (wraz z wygrabieniem ze skarp) przy zarośnięciu powierzchni lustra wody ponad 60%, przy szer. dna 2,5 m w km 1+800-3+000, 3+500 – 4+600, 5+000 – 5+366,
- c) Kanał Tesiny-Orkowo w km 0+000-15+650 oraz 0+000-2+710 kanał obiegowy tj. 17+510 na którym przeprowadzono:
- wykoszenie porostów ze skarp na całej szerokości skarp cieków (licząc szerokość kośną od stopy skarpy) ręcznie lub mechanicznie w 0+000 – 14+800 + kanał obiegowy 2+710 (tj. 17+510 km), wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym
 - wykoszenie porostów z dna cieków ręcznie lub mechanicznie w km 0+000 – 14+800 + kanał obiegowy 2+710 (tj. 17+510 km) wraz z wygrabieniem przy poroście gęstym twardym
 - odcinkowe- ścinanie i karczowanie krzaków z obu skarp cieków w km 0+000 – 14+800 + kanał obiegowy 2+710 (tj. 17+510 km)
 - usuwanie gałęzi i pni drzew zalegających miejscowo w dnie cieków w km 0+000 – 14+800 + kanał obiegowy 2+710 (tj. 17+510 km)

Łączna wartość robót związanych z konserwacją cieków wyniosła: **202 832,08 zł.**

2. Wały przeciwpowodziowe rz. Warty dwukrotnie wykoszone na długości 37,137 km tj. w 100% na odcinkach:

Etap I - Wał Łęzek – Solec	17,085 km
Etap II - Wał Wójtowstwo – Łęzek	9,870 km
Etap III - Wał prawostronny Śrem	4,787 km
Etap IV - Wał przy pompowni Śrem	0,691 km
Etap V - Wały Kanału Ulgi w Śremie	<u>4,740 km</u>
razem:	37,173 km

Łączna wartość robót na wałach przeciwpowodziowych wyniosła: **84 148,22 zł.**

3. Eksploatacja i utrzymanie urządzeń wodnych (53 obiektów): 73 206,76 zł

Łączna wartość robót na ciekach naturalnych, wałach przeciwpowodziowych i eksploatacji w 2020 roku wyniosła **360 187,06 zł.**

3. Inwestycja na rzece Warcie w km 295+600-296+000

W 2019 przeprowadzono inwestycje pn. „Likwidacja wyrw na prawym brzegu rzeki Warty w km 295+600-296+000 poprzez remont ostróg w miejscowości Mechlin województwo wielkopolskie” Łączna wartość inwestycji wyniosła **1 713 748,03 zł.**

Dodatkowe na Rzece Warcie będącej w trwałym zarządzie PGW WP RZGW w Poznaniu wykonano:

- Prace nurtowe– trałowanie, sondowanie, usuwanie przeszkód;
- Usuwanie powalonych drzew z koryta rzeki Warty;

W 2021 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni Wód Polskich w Poznaniu przeprowadzi w związku z potwierdzonym finansowaniem wykoszenie wszystkich wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu śremskiego oraz konserwację kinety Kanałów Ulgi. Zgłoszono również jako działania priorytetowe do wykonania w roku 2021 prace konserwacyjne na wszystkich ciekach administrowanych przez tut. nadzór wodny. Prace te zostaną wykonane po uzyskaniu potwierdzenia ich sfinansowania.

Nadzór Wodny w Śremie zajmuje się również utrzymaniem w należyłym stanie eksploatacyjnym 5 przepompowni tj. Zaborowo, turbina powietrzna Mechlin, Wójtostwo, Rogalinek, Śrem oraz budowli i urządzeń piętrzących takich jak: jazy (7 szt.), zastawki (11 szt.), przepusty z piętrzeniem (21 szt.), które to umożliwiają dowolną regulację zwierciadła wody na przyległych użytkach rolnych.

DYREKTOR

Arkadiusz Koza